

SISEMINISTEERIUM

Pr Merike Saks
Rahandusministeerium

15.06.2021 nr 2-1/451-1

Asutajaõiguste teostamine 2020. aastal

Lugupeetud kantsler

Esitan aruande Siseministeeriumi asutajaõiguste teostamisest Sihtasutuses Kodanikuühiskonna Sihtkapital (KÜSK) möödunud aastal. KÜSK on asutatud Vabariigi Valitsuse 20. detsembri 2007. a korraldusega nr 568. Asutamisotsus on allkirjastatud 21. jaanuaril 2008. a ning Äriregistrisse kandmine toimus 18. veebruaril 2008. a.

I Sihtasutuse juhtimisest ja avaliku teabe avaldamisest

KÜSKi põhikirja järgi kuulub nõukogu koosseisu viis kuni seitse liiget, kelle määrab asutajaõiguste teostaja kolmeks aastaks. Nõukogu koosseis moodustatakse põhimõttel, et kuni pooled nõukogu liikmetest on riigi ja vähemalt pooled vabaiühenduste esindajad. Riigi ühe esindaja esitab rahandusminister.

31. detsembri 2020. a seisuga oli KÜSKi nõukogu seitsmeliikmeline, kellest neli olid kodanikuühenduste esindajad. Nõukogu koosseis, kodukord, head tavad ning protokollid on kättesaadavad KÜSKi veebilehel aadressil <https://www.kysk.ee/noukogu>. Nõukogu liikmetele makstud tasud on kättesaadavad aadressil <https://www.kysk.ee/aastaruanded-ja-palgaandmed>.

KÜSK on liitunud [mitmekesisuse kokkuleppega](#), järgib oma tegevustes [kodanikuühenduste eetilise tegevuse põhimõtteid](#) ning on pälvinud [mitmekesisuse märgise „Austame erinevusi“](#).

II Hinnang sihtasutuse majandustulemustele ja finantstulemustele ning seisukoht riigi osaluse säilimise vajalikkusest

Siseministeerium hindab KÜSKi põhikirjalist tegevust ehk avalikes huvides tegutsevate vabaiühenduste võimestamist, tugeva kodanikuühiskonna loomist ja inimeste ühiskondliku aktiivsuse tõstmist – tulemuslikuks ja eesmärgipäraseks. KÜSK on tegutsenud vastavalt nõukogu kinnitatud strateegiale aastateks 2014–2020 ning nõukogu kinnitatud finantsplaanile, eelarvele ja tegevuskavale 2020. aastaks.

KÜSKi 2020. a majandustulemused olid tervikuna head. KÜSK lõpetas 2020. a majandusaasta positiivse tulemiga. Antud toetuste osakaal eelarvest on 76,7%, mis on väiksem kui strateegias ette nähtud 85% ning madalam kui 2019. aastal (vastavalt 79,9%) järgmistel põhjustel:

1. nagu mullu, kasvasid KÜSKi tööjõukulud ka 2021. aastal, mida muuhulgas mõjutas KÜSKi kontori Viljandisse kolimine ja sellega kaasnenud osa töötajate koondamine ning nõukogu liikmete tasude tõstmine;

2. KÜSK osutas kuni 1. juunini 2020. a Rahandusministeeriumile maakondlike arendusorganisatsioonide nõustamist Kohaliku omaalgatuse programmi tõhusaks rakendamiseks;
3. KÜSKi kontori kolimisega seotud ühekordsed kulud kasvatasid halduskulude osakaalu.

2019. aasta kevadel valminud „Kodanikuühiskonna arengukava mõjuanalüüs“, mille raames viidi läbi ankeetküsitlus umbes 1000 Eesti mittetulundusühingu (MTÜ) seas, kinnitab, et:

1. KÜSK on ühiskonnas hästi tuntud ja vabaühendustele oluline organisatsioon;
2. vabaühenduste hinnang KÜSKi tegevusele on kõrge (2017. aastal 5 palli skaalal 4,7);
3. KÜSKiga seotud tegevused valdkondlikus „Kodanikuühiskonna arengukavas 2015–2020“ on kõik seni tulemuslikult ellu viidud;
4. KÜSKi hinnatakse läbipaistva rahastajana ning oodatakse, et ka teised rahastajad KÜSKist eeskuju võtaksid;
5. KÜSKist toetust saanud MTÜd on võimekamad kui need, kes ei ole KÜSKist toetust saanud: nende liikmeskond on üldjuhul suurem, neil on rohkem palgatöötajaid, nad on edukamad vabatahtlike kaasamisel ning omavad keskmisest rohkem regulaarseid koostöösuhteid KOVi või teiste vabaühendustega.

KÜSKil on oluline roll nii üleriigiliselt kui regionaalselt. Üleriigilisel tasandil on KÜSK omandanud kindla koha Eesti kodanikuühiskonna kujundamisel ja arendamisel ning see on laiem kui üksnes antavate toetuste menetlemine ja järelevalve. KÜSK on tajunud mitmete oluliste kodanikuühiskonna ettevõtmiste (Teeme ära, Arvamusfestival jt) vajalikkust ühiskonnas ja neid toetanud ning algatanud ja käivitanud mitmeid uuenduslikke lahendusi vabaühenduste arendamiseks (NULA ühiskondlike algatuste inkubaatori kaudu sotsiaalsete probleemide lahendamine, veebipõhise vabaühenduste rahastamisplatvormi käivitamine jt).

Regionaalsel tasandil on oluline KÜSKi panus maakondlikest arenduskeskustest MTÜ konsultantide teenuse tellimisel ja konsultantide koordineerimisel. Sellega tagatakse maakondades tegutsevatele vabaühendustele vajalik konsultatsioon ja nõustamine ning koolitused ja teabe kättesaadavus. MTÜ konsultandid korraldavad vabaühenduste ja kodanikualgatuste tunnustamist maakondades ning on KÜSKile heaks partneriks vabaühendustelt vajaliku tagasiside saamiseks oma tegevuse kohta.

Tuginedes valminud „Kodanikuühiskonna arengukava mõjuanalüüsile“ ja koostatavale „Sidusa Eesti arengukavale 2030“ ning asutajaõiguste teostaja hinnangule peame vajalikuks riigi osaluse säilimist ning sihtasutuse tegevuse jätkamist.

Ülevaade KÜSKi tegevuseesmärkidest ja nende saavutamisest on toodud lisas. Ülevaate KÜSKi finantseesmärkidest oleme esitanud riigi eelarvestrateegia koostamise raames.

III Varade üleandmine sihtasutusele

Siseministeerium sõlmis 17. jaanuaril 2020. a KÜSKiga tähtajatu halduslepingu Siseministeeriumi valitsemisala vahenditest riigisiseste kodanikuühiskonna valdkonna toetusprogrammide elluviimiseks. Halduslepingu alusel eraldati KÜSKile **18. veebruari 2020. a käskkirjaga nr 1-5/22 riigieelarveline toetus summas 1 791 470 eurot** taotlusvoorude korraldamiseks, kodanikuühiskonna ja vabaühenduste uuenduslike ja arengut edendavate tegevuste ja lahenduste rahastamiseks ja korraldamiseks ning rahvusvahelise koostöö soodustamiseks ning halduskuludeks vastavalt finantsplaanile ja tegevuskavale ning programmi „Kodanike Euroopa“ riikliku kontaktpunkti kaasfinantseeringuks, et jätkata Eesti vabaühenduste ja teiste organisatsioonide teavitamist programmi „Kodanike Euroopa“ toetusvõimalustest.

1. juunil 2020. a sõlmis Siseministeerium KÜSKiga halduslepingu nr 7-4/1805-1 **summas 50 000 eurot eesmärgiga viia ellu Siseministeeriumi valitsemisala vahenditest väliseesti ajalehtede toetamise taotlusvoor.**

Täiendavalt sõlmis Siseministeerium 29. septembril 2020. a KÜSKiga riigieelarvelise toetuse kasutamise lepingu nr 7-7/1872-1 **summas 5 500 eurot koolinoorte ideekonkursi „Mina suudan“ parimate võistlustööde väljaselgitamiseks** koostöös rahvastikuministri moodustatud hindamiskomisjoniga ja võitjate premeerimiseks stipendiumiga vastavalt kokkulepitud eesmärkidele ja kavandatud eelarvele.

IV Erikontrollid ja korruptsiooni ennetamise meetmed

2020. aastal auditeid ega erikontrolle KÜSKi töö kohta ei koostatud, küll aga viidi läbi korraline 2019. a majandusaasta aruande audit. KÜSK esitab vastavalt riigieelarvelise toetuse lepingule Siseministeeriumile regulaarselt finants- ja tegevusaruandeid. Nende alusel ei ole tuvastatud rikkumisi.

Varasem Riigikontrolli audit KÜSKi kohta ja rahandusministeeriumi audit kohaliku omaalgatuse programmi elluviimise kohta on olnud KÜSKi suhtes positiivne.

KÜSK lähtub oma tegevuses Siseministeeriumi koostatud „Ühenduste rahastamise juhendmaterjali“ põhimõtetest. Korruptsiooni ennetamiseks on taotluste menetlemisel erinevad menetlustoimingud selgelt määratletud ja kirjeldatud. Taotlustingimused kinnitab KÜSKi nõukogu, tagatud on kõigi taotlejate ja taotluste võrdne kohtlemine. Taotlusi hindab kolm sõltumatut hindajat, taotlejad ei tea oma taotluse hindajaid. KÜSKi töötajatel ei ole võimalik sekkuda hindamisprotsessi. Juhatus lähtub taotluste rahuldamise otsuste tegemisel hindajate antud hinnete pingeridast. KÜSKis on tagatud antud toetuste üle finantsaruandlus ja selle kontrollimine.

KÜSK töötab läbipaistvalt ning kõik antud toetused on avalikustatud veebilehel.

V Osaluste omandamine

Osaluste omandamises perioodil muutusi ei toimunud.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Lauri Lugna
kantsler

Lisa: Ülevaade KÜSKi tegevuseesmärkidest

Teadmiseks:
SA Kodanikuühiskonna Sihtkapital

Marten Lauri 6125203
marten.lauri@siseministeerium.ee